

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolæ Præpositorum Generalium Ad Patres Et Fratres Societatis Jesu

Oliverius, Horatius

Pragae, 1711

XXIX. Ejusdem ad PP. & FF. Societatis. Anno 1656. 16. Nov. De Nationali,
Provincialique pernicioso spiritu in Societate vitando.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55386](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55386)

EPISTOLARUM 699

Præpositorum Generalium
Societatis JESU

XXIX.

R. P. N.

**GOSWINI
NICKEL**

Præpositi Generalis X.

Secunda,

Ad Patres & Fratres ejusdem
Societatis.

Anno 1656. 16. Novemb.

*De Nationali, Provincialique per-
nicioso Spiritu in Societate vitando.*

EXcubanti mihi, sollicitèque vigilantì
pro hac meæ custodiæ commendata
Dei Domo, quæ à Sapiencia ædifica-
ta CHRISTI JESU, Architecti sui nomen
altè refulgens in vestibulo procul ostentat;
cùm aliæ subinde periculorum facies me-
tum incutiunt (nam & eluviones fluviorum,
& effusiones imbrum, & furum suffossiones
no-

nocturnas Euangelicis admonitionibus i-
bemur spirituali ædificio metuere) tum
peculiariter cogit turris hujus nostræ car-
jam admota celsitudo ab adversis ventorum
cavere flatibus; nè quod Christus denuntia-
(& ipse utinam avertat!) verum unquam
lud cum nostra ultima pernicie, summæque
invidorum gratulatione cernatur: *Flaverunt*
venti, & irruerunt in domum illam, & cecidit,
& fuit ruina illius magna. In quo ne
pinè fiduciæ indormiamus, quasi fundate
in petra domui tale nihil pertimescendum
sit, excitat exemplum Domûs Jobi, quæ
cèt, ut S. Gregorius subtiliter observat, &
ptem donorum Divini Spiritûs, quæ tribu-
dem ejus Sancti Patriarchæ filiis designat
vult, & trium præstantissimarum virtutum
Fidei, Spei, & Charitatis, quas in tribu-
ejusdem filiabus intelligit, invicta, ut vide-
batur, adversus omnem diabolicam
præsidio teneretur, ingruente tamen à re-
gione deserti vento vehementi prostrata

Matth. 7.
27.
Mor. lib.
6. c. 16. &
17. lib. 2.
c. 21.

Talis ven-
tus est spi-
ritus Na-
tionalis.
Istum ego ventum RR. VV. non aliam
in præsentia dixerim, quam hunc, de
agere constitui, peregrinum spiritum, in-
gidum, maleficum, planè horribilem, & p-
stilentem ventum; quippe qui non fastigi-
rum solùm pinnulas, tegulâsque tectorum
damno utique reparabili decutere contentus

totum ipsum molis quamlibet solidæ corpus à quatuor, ut de Jobi domo scribitur, complexus angulis, robustèque succutiens universas simul ædificii compages laxat, & visendam ingentis operis fabricam in ruderum informium acervos momento commutat.

Cujus tam perniciosi Spiritûs extremam, quam minatur ruinam, ut, quantum in me esset, à Societate procul arcerem, egeram de eodem in postremâ PP. Procuratorum Congregatione; sed prout ejusdem Congregationis præscripta temporis ratio exigebat, in brevi satis, succinctaque exhortatione. Quam nihilominus cum plerique è congregatis Patribus à me postularent, ut descriptam secum in Provincias deferrent, ut id quod petebant (quia prodesse in illa brevitate haud multum posse judicabam) excusarem, promisi me illa ipsa, quæ ad illos dixeram, paulò copiosius tractaturum, ac deinde per modum epistolæ Provinciis omnibus pro more communicaturum.

In hac ergo, quàm promissam nunc mitto, epistola, si res ipsa spectetur, novi vel nihil, vel parùm admodum adferam; sed solum quæ antea per compendium quasi dixeram, ad plurimum captum meliùs accommodata fusiùs aliquantò quàm antea explicabo;

bo; ut ita fidem meam liberem, factaque
promissioni satisfaciam.

*Argumen-
tum scri-
ptionis
ejusque
partitio.*

In qua tota re, ut certa methodo dis-
seram, primum explicandum videtur, qui
tandem sit malus, & malignus spiritus, &
utrum jam ab illo passa sit aliquid Societas,
deinde quanta ab eodem metuenda esset per-
nicies, si in Societate invalesceret. Quae
bene diligentique pro merito, rei que gra-
vitate ponderata servare quoque pro reme-
diis poterunt, & praesidiis, quibus ut nos ab-
versus ejusdem spiritus hostiles animos, im-
petusque omni cura, sollicitudineque arde-
mus, atque muniamus non solum utile, sed
& necessarium fore, dubitandi nulla potest
esse ratio.

Principio ergo dum hunc Spiritum Pro-
vincialem voco, verbum fortasse mihi de
cogitationi explicandae meae satis accom-
modatum. Caeterum, ne de vocabulo con-
roversia sit, vocetur sane quo quis nomi-
maluerit, postquam quid rei, ac notio-
ego verbo subjiciam, paucis exposuero. In
dicia mentium, & inclinationes, affectusque
voluntatum spirituum passim variorum
pellatione designare Sacri Prophetarum
& Apostolorum libri, scripta quoque Pa-
trum, & mysticae Theologiae Doctorum
solent.

Si quorum ergo est hominum inductio *Provin-*
animi, studiūmq; ejusmodi, ut omissio *cialis spi-*
munis utilitatis, ac rei summæ respectu *ritus quis?*
privatim sibi, ac suis consulant, se unos intue-
antur, sibi serviant, suas domos, cogitatio-
nes, Urbes, Provincias potissimum, atque
adeò unicè curent; earum, suásque commo-
ditates, quomodocumque etiam cum dam-
no, exitiōque publico conficere pensi nihil
habeant, Provinciali eos isto spiritu instin-
ctos dixerim. Ratio nomenclationis hujus
magis illucescet in hypothefi.

Societas J E S U corpus est pluribus coali- *Quis illo*
tum ex membris; Ordo est Religiosus mul- *spiritu a-*
tos variarum nationum homines, complura *gatur?*
in diversis Oppidis, Urbibus, Regionibus,
Regnis sita, certásque descripta in Provin-
cias Domicilia complectens. Talis corpo-
ris membra, vel talis Religiosi Ordinis pro-
fessores aut multi ex omnibus, aut pauci de
multis, aut denique unus aliquis ex univer-
sis si fortè oblitus finis universalis gloriæ
Dei, ac salutis animarum, mediōrumque ad
istos fines in nostris Constitutionibus ordi-
natorum suas sibi proprias rationes, suos
privatos scopos peculiaribus à se mediis
prosequendos destinaverit: si æquum duxe-
rit Provinciæ, Patriæ, Genti, Nationi, co-
gnationi suæ cætera omnia accommodari,
si quo

si quo istarum rerum præcellentiam, primatum, prærogativam tueatur, obtineat, videri dicet, nihil non moveat, nihil non miscere si clam, palàm, opportunè importunè id agat, in id incumbat, totus in eo fit: eum de sancto vitæ susceptæ proposito velut de cæcto abreptum cursu incurrente in adversum Provinciali spiritu non dubitem dicere, cui si pergat tota vela pandere, in Syria haud dubiè scopulósque impingens ruat.

An in Societate ille spiritus reperitur.

Illud jam dubitandum venit: ecquid in Societate nostra id genus homines reperiantur? magnas negandi causas video; quomodo enim homines mundo mortui, cum CHRISTO crucifixi, qui se holocaustum Deo fecerunt, tot Constitutionibus tot institutionibus formati, tot probationibus explorati, tot exemplis illustribus admoniti, tot secessibus annuis, tot meditationibus, lectionibus, exhortationibus quotidianis, tot Sacris Sacramentis, votis, tot divinis vocibus, & illustrationibus adjunctis tam turpiter delaberentur, ut Ægyptum Terra Sancta cogitarent, missâ ad aratro manu retrò vultum averterent, divinæ gratiæ, suæ salutis, ædificationis proximi obtinendi terrenæ patriæ, privatæ familiæ, naturalis necessitudinis vitiosè affectibus indigerent, turpiter commodis servirent,

quo ad hunc scopum pertingerent, perturbare Obedientiam, solvere disciplinam, opus DEI destruere non cunctanter aggredierentur?

Et sunt hæc quidem media ad profligandum, exterminandumque malignum hunc spiritum efficacissima, ut proinde sperare in Domino haud immeritò posse videamur huiusmodi homines in Societate si non omnino nullos, saltem paucissimos adhuc inveniendos. Nihilominus dum allatas ad me querelas diligentius examino, quæque de hac ipsa materia perscribuntur non unis literis, quæ ut aucta, exaggeratq; quis causetur, vix tamen me teneo quin exemplo Divi Pauli, qui cum scripsisset ad Corinthios fideles: *Audio inter vos scissuras esse*; 1. Cor. II. statim subdit: *Et ex parte credo: ego quoque subesse aliquid, idque non levis momenti tot querelis, scriptionibusque suspicer.*

Verum quomodocumque hæc sese habeant, illud certè inficiari nemo poterit, quin fidelitas, quâ Matri nostræ charissimæ Societati obstricti omnes tenemur, id à nobis exigat, ut sive contacti sumus tantâ lue, quod refugit animus credere; sive, quod negari vix potest, ab ea periclitamur, vel de contractæ noxæ remediis, vel de praesidiis adversus periculum imminens cogi-

gitemus. Ad quod utrumque mihi impos-
 mis efficax fore videtur. consideratio dan-
 norum ingentium, quæ hic Provincialis spi-
 ritus in eos, nisi cavemus, importaturus est.

*Damna,
 quæ ori-
 untur ex
 hoc spiri-
 tu.*

*1. Prædo-
 minante
 hoc Socie-
 tas salva
 esse nullo
 modo po-
 test.*

Inter quæ mala tanquam primæ, & præ-
 cipuæ considerationis illud primo loco oc-
 currit, quod prædominante hoc spiritu
 va esse Societas nostra nullo modo possit
 utpote cujus verè caput jugulùmque peti-
 tur. Cùm enim illa ex tam variarum, tamque
 ter se dissidentium nationum, naturarumque
 inspiratâ à Spiritu Sancto conspiratione
 initio coaluerit, peti nullo telo capitali
 nullâ irreparabilius labefactari machinâ
 test, quàm si quâ vi, quâve arte pervin-
 tur, ut pro genitrice illa concordia dissi-
 dentium membrorum, quâ istud corpus
 tu primo coaluit, destructrix ista fecerit
 singularibus quemque spebus, ac scopis
 uno communis boni proposito, in quod
 unanimiter conveneramus, ad respectus
 vatarum utilitatum variè revocet ac dille-
 hat. Etenim quæ ex multis constant,
 neque stare possunt nec operari, nisi ea
 ta unum sint vel naturâ, ut elementa, quæ
 per qualitates symbolas singula sese invicem
 complectuntur; vel consensione volumi-
 nis, ut exercitus, familiæ, societates, ur-
 bes; vel extrinsecâ partium colligatione
 enim

ut arte facta, domus, vestimenta, horologia &c. qualium rerum omnium non solum vigor, flos, & perfectio; sed omnino vita, salus, status in perseverantia conjunctionis, consensionisque sita est. Secedant in partes elementa, & in naturas quæque suas, ac loca resolvantur; mixtum non jam læditur, sed planè interit, funditúsque corrumpitur. Unde Imperia diu ampla, latèque florentia Assyrium, Græcum, Persicum, Romanum nisi soluto Provinciarum nexu, laxatis ac ruptis consensionis repagulis evanuerunt? Societas, si minima comparare maximis licet, Societas, inquam, ex mixtione sancta hominum diversorum, vi unitivâ Sancti Spiritûs in pulcherrimum hoc corpus coagmentata est, per eandem adolevit, per eandem ad terrarum usque ultimas latissimè sparsa est. Væ nobis si vitale hoc vinculum aliquando relaxetur, & ad suum hi principium Collegiorum, Provinciarum item ad suum illi, alii quoque ad suum contrahant sese, atque à cæteris abscindant. Quæ abscissio acerbior utique periculosiórque censenda esset, magisque deploranda, si inter unius etiam ejusdemque vel Domûs, vel Collegii membra gliscere, incrementaque sumere intelligeretur: quid enim tunc restet, nisi quod horret animus

cogitare, & quod in omnem aeternitatem
avertat à sua Societate Bonus JESUS! quid
inquam, restet nisi ut totum corpus diffin-

Lucæ 11.
17.

petur, & pereat, nisi ut *Regnum in se dissolu-*
sum, juxta CHRISTI Salvatoris verbum, *domus*
soletur, & domus supra domum cadat, nisi de-
nique ut, pro mirabili illa pace, cujus ve-
rus Rex pacis CHRISTUS JESUS redemptor
vum in nobis, illustréque specimen con-

Isai. 11. 6.

tuens effecit, *Ut habitaret lupus cum agno,*
pardus cum hædo accubaret, vitulus & le-
ovis morarentur simul, & puer parvulus
naret eos: pro illo, inquam, tam admiranda
promeritæ nobis à CHRISTO Domino pro
eis spectaculo quid restet, nisi ut nos ingre-
tissimi vineam ejus electam, Societatem re-
stram in multitudine ab illo, abundantiaque
pacis à prima ejus origine plantatam, & per
tot annos ad nos usque in eadem felicitate
conservatam infelici tandem sorte permuta-
tionéq; in quoddam quasi discordium atque
in se mutuo incurrentium belluarum amphi-
theatrum conversam Orbis oculis, involu-
rum gaudiis, hostium plausibus offerantur

2. Iste spi-
ritus in-
juriam fa-
cit Chri-
sto, cujus
omnes

Et unum & Christi corpus omnes pro
ter sumus, quod sociali membro detrahatur
Christo detrahitur. Ille Frater, ille Pa-
non minùs quàm ego membrum Christi
os meum & caro mea est. Quid me ejus

quis fulget nitor, si qua eminent amplitudo ^{membra}
percellat, quæ ad meum quoque decus ^{e-summ.}
micant? cur illi detractum velim, quod in
illo jam possideo? Collegium istud, istam
Provinciam non aliud, quam error & men-
tis quædam cæcitas aliena mihi facit; re-
vera res meæ sunt, pars hæreditatis Chri-
sti, regia patrimonii, arces imperii magni
Patris mei. Floreat per me ista Domus, ista
Provincia, ubicumque, & apud quoscum-
que, & crescat in mille millia, soror enim
nostra est (quæ non tam, ut intelligitis, il-
lorum Rebeccæ fratrum, quam veræ ac di-
vinæ charitatis vox est.) Imò una mecum
est sponsa Christi, de qua ipse dicit: *Una est* ^{Cant. 2.}
columba mea, formosa mea. Quam impor- ^{10.}
tunum scelus esset non jam vestem sponsæ
Christi, sed corpus ipsum dilacerare, ac dis-
cerpere? Notatur alicubi in Libris sacris de
consensu filiorum Israël fuisse illos univer-
sos, *quasi virum unum.* Toties centena ho- ^{2.Reg. 19.}
minum millia quasi vir unus erant. Magna ^{14.}
laus; sed non summa, ideoque Synagogæ
propria. Ecclesiæ peculiaris dos est verè
unam, non quasi unam esse. Audite Pau-
lum in persona Corinthiorum fideles omnes
alloquentem: *Despondi vos uni viro Virgi-* ^{2.COR. 11.}
nem castam exhibere Christo. Vos, inquit, ^{2.}
omnes Virgo una estis, una Ecclesia Catho-
lica

lica Vos omnes estis. Qui ab unitate se segregat, ad Christi conjugium non pertinet, qui unitatem rumpit, repudiat Christum. Videat igitur sponsa ista ut una sit, ne sponsa esse desinat: ut autem hoc consequatur

Pfal. 44. *audiat Vatem Regium monentem: Audite*
 II. *lia, & vide, & inclina aurem tuam: oblitiscamur*
re populum tuum, & domum patris tui. Obliviscamur
viscamur & nos cujus Provinciæ, cujus Patriæ, cujus domus sumus; ejus utique Societatis filii, cujus vocationis est diversa

Summar. *cietatis filii, cujus vocationis est diversa*
 Reg. 3. *peragrarè, & vitam agere in quavis*
plaga, ubi majus Dei obsequium, & animarum
auxilium speratur. Obliviscamur, inquit
domus nostræ terrenæ, patris nostri mortalitatis, & non minus turpe judicemus istorum

Philip. 3. *que dudum arbitrati sumus ut stercora*
 8. *Christum lucrifaceremus, curam & affectum*
resumere, quam in matura ætate nutrimenti
crepundiorum desiderium testari.

3. *Obscurat bonum Societatis nomen.* Quid jam querar Societatis bonum nomen isto spiritu obscurari, quando caput ipsum, & vitam eo in præceptis impellit deploravimus? Est tamen huic querelæ incongruus locus ad nostram acuerentiam providentiam, quæ non tantum quid reus mali sit, sed quid vulgò esse videatur, debet

Rom. 1. *prospicere: Sapientibus enim, & insipientibus*
 14. *debitores sumus: iidemque pariter Deo*

gelis, & hominibus facti spectaculum. Quid^{1.} Corin.
DEUS & Angeli de nobis judicent minùs^{4. 9.}
fortassè laborandum est, si bene nobis sumus
conscii; intima illi penetrant, vulgus homi-
num ex specie, & facie judicat. Habueri-
mus certe inter nos justas interdum conten-
dendi causas, ut inter Sanctos, atque adeò
inter Angelos contentiones scimus exarsisse
innocentes; scandalum tamen oritur, infam-
ia spargitur, digladiari Jesuitas inter se
ignari, invidi hæretici celebrant. Cavea-
mus nè jure dicat nobis Societas, quod Pa-
triarcha filiis, discordiæ adversùs Sichimi-
tas hospites auctoribus: *Fætere fecistis me*
habitoribus terra; neque committamus ut
jure quispiam in nos impingat ilud Pauli: *ne Pagni-*
Cùm sit inter vos zelus, & contentio, nõnne ni-
caruales estis? & secundum hominemambu-
lati? Nemo est nostrum, credo equidem,^{3.}
qui non diligat etiam supra quodvis suum
privatum commodum imò supra vitam de-
corem Domùs Dei, Societatis videlicet hu-
jus, cujus in atriis præoptavit potiùs quàm
in paterna domo vivere, de qua, mundo
contrà ad delectabiles suas suavitates deli-
ciosaq; invitante, generosè aliquando ac con-
stanter dixit: *Hec requies mea in seculum se.* Psal. 131.
culi; hic habitabo quoniam elegi eam. Porro^{14.}
hujus Domùs, hoc est, Societatis decorem
omnem,

omnem, famamque ac gloriam (de qua post
cum Apostolo generositate dicere debemus
1. Cor. 9. *Melius est mihi mori, quam ut gloriam meam
45. quis evacuet*) unam potissimum veram inter
consensionis opinione contineri manifestum
est, quam ut probari debeat. Quod spectat
quod præclare D. Augustinus in illa P[er]p[etua]
25. verba: *Dilexi decorem domus tuae, amantissimam
tavit: Cum lapides vivi, corda fidelium charitatis
vinculo continentur, decor est Domus
Dei, & locus tabernaculi charitatis eius.*

4. In a-
pertu di-
scrimen
adducit
Societa-
tem.

Neque tamen per hoc ego vos volo R[ati]o-
PP. famæ solius rationem ducere, ubi con-
poris ipsa hujus nostri, Societatis, con-
membra sumus, vita & status in non dubio
discrimen projicitur; stare siquidem Socie-
tas non potest, quod nunquam facis de-
mus, nisi evulso radicitus Nationali Spiritu
arctam nobis invicem consensione coher-
mus; & cohærenus nos quidem, quæ
gratia est, atque adversus suspiciones vel
levolorum, vel imprudentium idonea sim-
ræ unionis, quæ in Societate hodiè que-
geat, cum exempla, tum testimonia pro-
re possumus. Verum quia non gratulatio
quod minus necesse est, sed admonendi
tempus sumpsi, è duobus, quod intime
tio, animi motibus, voluptatis ex fru-
nostræ concordie; metus verò ex per-

lo nè ea relaxetur aut turbetur , extremum
hunc tantùm vobis , cujus utilior expressio
est, hoc loco indicandum statuo. Timeo,
inquam , utcumque rerum summam bene
adhuc constare video , ne cui nostrùm ne-
gligentia obrepat *capiendi vulpes parvulas*, Cant. 2.
quæ demoliuntur vineas , & *allidendi Baby-* 15.
lonis parvulos ad petram, hoc est, prima quæ- Psal. 136.
que, dum adhuc tenera sunt , æmulationum,
diffensionumque ex nationalitate pullulan-
tia, succrescentia semina elidendi. Est cha-
ritas, est unanimitas in nobis; video, & læ-
tor , atque auctori bonorum omnium gra-
tias ago. Sed quo magis id bonum amo, eò
plus timeo , nè qui suboriantur interdum di-
ctarum simultatum fomites, nè quæ minùs
cautæ conversationis allisu scintillæ con-
tentiuncularum emicent, quas non subito
largâ cælestis aquæ, hoc est, charitatis &
gratiæ intusione obruamus. Imprudens ni-
miùm ille sit, qui se initiis, & primis moti-
bus tam tetræ perturbationis rapi permit-
tat efferendum longiùs quàm vellet; quip-
pe quæ, quos semel arripuerit, in pernici-
em ipsam possit impingere. Non lethale,
at, nè grave quidem ferè vulnus à morso
est; Pauli nihilominus Apostoli ad leviter
se incessentes Galatas verum monitum est :

Quod si invicem mordetis, videte nè ab invi- Galat. 5.
cem 35.

cem consumamini. Non ferè mala sicut
cœperunt, irritata sæpe certamine levis
furor fit. Si nihil aliud, concertatione
hisce & vires ad verorum hostium certame
na servandas attereremus, & attentionem
semper intentis, à nunquam non cavenda
perennium inimicorum insidiis avocaremus
sicque illorum vel insultibus, vel dolis
facile vincendos exponeremus. Cujus
filii imprudentiam Divus Nazianzenus
militudine à navigantibus ductâ egregie

Orat. 25. monstrat, dum sic scribit; *Si, dum foris tem-
ad 50. E- pestas ingruit, nautæ ipsi inter se discordes pro-
pisc. liantur, certum naufragium est.*

5. Est cer- Verùm quia jam fui in hoc primo peccato
tissima pe- cto explicando prolixior quàm decreveram
stis, & ero in altero tantò brevior, dum ostendit
mors Cha- sæpe damnatum Nationalem spiritum ce-
ritatis. tissimam esse pestem, mortemque charitati
&, quod ex eo clarissimè elucebit, ipsius
quoque Societatis, quæ in charitate ab
ctore suo fundata, subverso fundamento
mul cum eodem ut ruat necessè erit. Equi-
dem huic solitario, seductio, suas libi
seorsim habenti spiritui nihil magis è
gione opponi censeo, quàm veram &
ceram hominum propter DEUM charitatem
tem, quæ id officii suscipit ac commendat
ut homines DEI causâ, à quo creati dilecti religio-

que sunt, cujusque circumferunt imaginem, præcipuè ament non ob rationes ullas naturales, causasque humanas. Non ergo sibi de charitate blandiantur, qui quomodocumque homines amant; nec verò si quis parentes, si quis cognatos, populares aut cives instinctu naturali diligit, charitate Christianâ pollere continuo judicandus.

Disertè CHRISTUS Dominus: *Si diligitis eos, qui vos diligunt, quam mercedem habebitis, nōne & Publicani hoc faciunt? & si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? nōne & Ethnici hoc faciunt?* Matth. 5. 46. & 47.

Totum igitur discrimen in amandi causa est. Amo aliquem quia necessarius meus est, vel ejusdem mecum patriæ; nè philosophica quidem est charitas, quæ virtutem spectat; sed naturalis, cujus & brutæ pecudes capaces sunt: nam & hæ pro genitores, & benefactores amant: Christiana multò minùs, quæ hominem, ut dixi, mere propter Deum diligit.

Age igitur, si qui inter nos essent, quod DEUS avertat, qui munia procurationis animarum, qui doctiois, & gubernationis, aliæque Societatis ministeria non DEI vocatione, non Superiorum delectu, non religionis auctoritate, sed occasione nascendi,

di, & quodam quasi hæreditario antiqui-
tis jure ad se, suosque pertinere judicare
tacite erga alios illud usurpantes, quod

Jud. 11. 2. phite ab offensis fratribus audivit: *Heri*

Domo patris nostri esse non poteris, quia
alia matre natus es. An judicari ab

prudenter poterit veram talibus ineffe-
ritatem? non existimo. Quid si tam

iidem viri sint docti, prudentes magna
præ aliis existimationis? audeo dicere,

1. Cor. 13. gno auctore Paulo utique Apostolo,

men nihil sunt; quia charitatem CHRIS-
ti non habent amando solum naturaliter

& quia eam violant aspernando eos, qui
à se alienos arbitrantur. Verè S. Aug.

stinus: *Quisquis violat charitatem, quod*
bet magnum habeat, ipse nihil est. Quæ

etissimi Patris verba prodesse quoque
parum poterunt ad erigendos pulillor-

quorundam dejectos animos: certum
est tales angere interdum, turbarique

leviter posse, si viderent aut videre
viderentur viros ætate graves, eruditos

que atque eloquentiam in paucis exitimio-
quod in hoc fortassis genere plus ali-

to ad turbandos infirmorum animos
menti haberet, si viderent, inquam,

etiam, qui ad prima sui Ordinis munia
gnitatésque præ multis aliis sunt prom-

usque

usque adeò tamen iniquâ personarum acceptione abripi, partialibusque suis affectibus non absque insigni charitatis læsione ita nonnumquam indulgere, ut quosdam quidem supra modum, meritumque laudibus efferrent, & sustollerent; alios verò longè infra illud abjicerent, deprimerentque; quosdam quasi in clientelam suam, patrociniùmque susceptos foverent unicè, promoverèque ad meliora omnia ubicumque possent satagerent; cùm interim alios donis licet naturæ, virtutibusque haud imparibus velut extraneos, ignotisque negligerent, omnique favore destituerent, idque nullâ aliâ magis, quàm nationis, ejusdemque patriæ ac necessitudinis commendatione; & reperiri quidem aliquos huic vitio obnoxios non est facilè judicandum; quod si tamen reus quis convinceretur, quicumque ille sit, quodcumque etiam magnum habeat, ex D. Augustini tamen sententiâ nihil est, utpote qui charitatem violat. Ut proinde qui tales sunt, habeant quod caveant, meritòque sibi metuant nè, cùm dies Domini advenerit, omnis illa eorum in opinione hominum fundata magnitudo, atque à Nationali spiritu vitiata excellentia fumi instar evanescat, & viri divitiarum, etiam spiritualium & caelestium

- Pfal. 75. 6. *Ubi dormierint somnum suum, juxta illud De re :
vidis, nihil inventiant in manibus suis.* Quae ipsa
in rem dicere solebat sapienter P. Lainita
Hist. Soc. sanctæ memoriæ : *In Ecclesia militante Cojus i
p. 2. l. 8. n. dines, & gradus distingui ex donis, qua dit,
214. tis data vocantur : in triumphante ex char
qua gratum faciunt.* Unde causa Divo Paulu velu
lo fuit, enumeratis donis Dei gratuitis, spiri
1. Cor. 12. hortandi fideles, *ut emularentur charifin ill
30. ta meliora, nempe charitatem, sine qua, capu
ait, homo quidquid aliud habeat, miltore
est.* Illa verò præterquam quòd promi fore
sionem, futuræque felicitatis pignus Cui
tum habeat, vitam insuper præsentem est, in
cessariis virtutum præliis instituit. est: a
quod idem D. Paulus docet enumerat Prote
illâ celebri foetuum, aut proprietatum Q
1. Cor. 13. ritatis: *Charitas patiens est, benigna est, tatem
4. quæ nollis.* Qua in cogitatione recte Eccle
gorius Magnus in rem nostram fideles adific
Lib. 2. hortatur de charitate loquens: *Hanc idipfu
Ep. 4. matrem, inquit, custodemque virtutum dilecti
concessâ stabilitate teneamus, nulla in Quies
eam subdolorum lingua imminuant, nulla conte
tiqui hostis insidie corrumpant.* Non solum i
matrem, & custodem præterea virtutum rum i
charitatem vocat, ut nimirum doceat charit
quaquam virtutes, ut filias matri super nec m
tes, posse vivere, sed cum ea simul occideb
nigen

re : quippe quæ custos insuper earum sit ;
ipsæ vero tales , ut sicut sinè matre oriri ,
ità sinè custode conservari nequeant. Cu-
jus rationem Sanctus Ambrosius alibi tra-
dit, absentiam nempe CHRISTI ab anima
charitate vacua ; quæ absentia facit , ut ,
veluti capite remoto , influxus in membra
spirituum cesset. Sic enim commentatur
in illa verba : Filius hominis non habet ubi
caput suum reclinet : Nam postquam in pe-
lore nostro non requies proximi esse cœpit sed 75. In Psalm.
fovea , caput suum Christus avertit à nobis.
Cui consentiens Divus Hieronymus : Non
est , inquit , umbraculum Domini , nisi ubi pax
est : ubi zelus & discordia , ibi omnino non est
Protector Deus.

Quocirca hîc ego compellaverim Socie-
tatem , quibus verbis Augustinus alloquitur
Ecclesiam. O Jerusalem ! (O Societas) que In Psalm.
adificaris ut civitas , cujus participatio ejus in 121.
idipsum : fiat pax in virtute tua , fiat pax in
dilectione tua , quia virtus tua dilectio est.
Quies omnium tumultuum , finis omnium
contentionum , inquietudinûmque nostra-
rum in dilectione mutua , in vera fraternæ
charitatis usurpatione constitutus est. Tunc
nec murmurabitur de Superioribus , nec in-
videbitur florentibus , nec rejicientur alie-
nigenæ , nec humiles contemnentur ; si ve-
ra,

ra, sancta, Evangelica in nobis vigeat charitas, quæ unumquemque nostrum in quantum alicumque fratre Dei spectare imaginem, & vereri docet; quæ vitia, & defectus, si sunt, *alis suis aureis* (ut ait Divus Chrysostomus) *nè videantur, tegit.* Cujus ordinem S. Patris & illa hypotyposis communitatis sanctæ ordinata charitate composita hic adscribatur, non erit extra propositum. *Vellem te ducere, inquit, in civitatem, si quidem fieri posset, cujus anima una videres quomodo quavis citharâ, & dulcissimi dulciter omnia sonarent, nihilque obsonum. Hæc melodia & Deum, & angelorum latificat, omni scilicet terrenarum perturbationum strepitu silente.* Unde paulo post dicit: *Inter amicos dum charitas citharâ sonat, omnes affectiones silent, & obdormiscunt quasi bestia delinita, mitigataque blanditiis.*

Hanc igitur talem, tantamque virtutem adamemus, Patres mei, hanc amplectamur ipsi, hanc aliis insinuemus, cum hac citharâ & sancta charitate omnes humanos affectus & naturales necessitudines commutemus. Ignoremus, excluso omni Nationali Sentimentu & affectu, differentiam Nationum, discrimina urbium & locorum, patriarum Provinciarum lites, rixas, obnixa studia linguam cæli civibus barbaram nesciamus.

Bene emitur omnium carnalium abdicatio-
ne affinitatum thesaurus pretiosissimus, &
margarita splendidissima divinæ charitatis,
cujus compos, & sentiens quid teneat san-
cta Sponsa dicit : *Si dederit homo omnem* Cant. 8.
substantiam domûs sue pro dilectione, quasi 7.
nihil despiciet eam.

Neque causamus distantias locorum, aut Charita-
tem non
ex necessaria ministeriis animarum per o-
dividit di-
mnes terras dispersione nostra excusatio-
stantia lo-
nem imperfectioni prætexamus; constat vi-
corum.
gétque segura longinquitatis atque absen-
tiæ inter Sanctos individua semper unitas
charitatis, cujus insolubile vinculum, ipsa
perfectio, ipse Deus est: *par est* quippe, ut
epist. 21.
egregiè Ildebertus scribit: *Latitudo chari-*
tatis, & mundi; facile est enim, ut diversi lit-
toris cultores charitas uniat, quæ unam Rem-
publicam fecit calum & terram.

Restat nunc tertium, & ultimum à me
propositum caput; quod libenter his Ec-
clesiæ verbis, levi mutatione ad præsentem
usum accommodatis, inchoaverim. Ex-
cita Domine JESU in Societate tua Spiri- In collecta
tum, cui B. IGNATIUS LOYOLA servi- Octava S.
vit, ut eodem nos repleti, studeamus ama- Laurentii.
re, quod amavit; & opere exercere, quod
docuit. Et quis fuit ille excitandus San- Spiritus
cti IGNATII Spiritus? certè non fuit Pro- S. P. N.
S. P. N.

*non fuit
Nationa-
lis, nec
Provin-
cialis.*

vincialis, sed universalis; non particularis, sed principalis; non in seipsum, aut sua flexus, sed ad commune omnium latissimè intentus. Quando ille nationem unam uni prætulit? quando personas ex genere, aut patria, non ex virtute, ac virtutibus æstimavit? qui ejus de malo hoc spiritu, fraternaque charitate quæ mandata erant? extant ea in ferè Constitutionum commendata quæ ut relegatis, ut meditemini, etiam que etiam hortor.

*Nec alio-
rum Pri-
morum
Societatis
Patrum.*

Neque alius omnino viguit spiritus primis istis ejusdem S. Patris filiis; qui cet è variis essent, iisque malè concollecti gentibus, & eo collecti tempore quo internecino nationes eorum bello, num quæ tamen ideo in illis rebant studia, odiæque nationalia? do quisquam eorum de alio excepit mine, quod antiquior esset, aut primus? Quò nunc abierunt illa bertatis felicia tempora, quibus tus Generalis nullo discrimine aut cognationum, nullo patriæ, antiquitatis, cuique suum, nemine te, pro usu, pro necessitate que assignabat? quando jubente, cunctis probantibus,

mus Romano Collegio Gallus imponebatur, Hispanus Parisiensi, Perusino Belga, Patavino Gallus? Quando Concionatores, Professores, Operarii ex Provinciis in Provincias, in urbem, in missiones longinquas uno nutu evocabantur, mittebantur, mutabantur nullâ cujusquam morâ vel querelâ? Ad quam usque adeo necessariam, hoc potissimum tempore, veritatem magis magisque confirmandam, stabilendamque et si supervacaneum videri id ferè possit, prætermittere tamen nec possum, nec debeo, quin addam, quod in Soliloquiis de vita sua scriptum posteritati reliquit (re ipsâ, quod scripsit, in Collegio olim Panormitano expertus) P. Petrus Ribadeneyra, unus & quidem ex charissimis S. I G N A T I I discipulis, dum D E U M his ipsis, quæ addo, verbis alloquitur: Erat enim verò res propria tuæ manûs, & imago quædam primitivæ Ecclesiæ videre Flandros, Italianos, Hispanos, & Gallos tempore tantorum bellorum inter Hispaniam & Galliam vivere nihilominus inter se cum tanto amore, ac si non haberemus nisi unum cor. Erasmus nimirum septem Magistri, sed singuli diversæ nationis: Primus erat P. Nicolaus Lanoy Flander Rector Collegii, & simul Professor Theologiæ; P.

Paulus de Achilles erat Lombardus
 prælegebat Philosophiam; Ego Cathe-
 nus docebam Rhetoricam; Frater Ju-
 nes Rogerius Gallus ex civitate Parisiensi
 prælegebat Humanitatem; Frater Michelis
 Botelo Lusitanus docebat primam Gram-
 maticæ; P. Juvenalis Pedemontanus
 cundam Grammaticæ; & P. Petrus
 nustus Griso ex valle Telina infirmus
 eum essemus tot ex tam variis nationibus
 fuimus omnes verè una anima in Christo
 Ecce quàm id temporis felix erat, bene-
 que Societatis, & primorum istorum
 IGNATII filiorum status! Ubi tunc
 ditæ coitiones certorum commorationum
 certis in locis, Domibus, officiis atten-
 tium? Ubi ambitiosè eosdem in fine
 quisitæ commendationes Principum
 curatæque, non bonis artibus, Pro-
 rum, Magistratuùmque; intercessionibus
 hæc artificia, machinationesque per-
 primis istis Patribus novæ planè, at-
 auditæ; quia scilicet vigeat in illorum
 morum unio, spiritusque nationalis
 sunt illa infelicissima germina, ab-
 tâque Societate procul exulabat. Ubi
 illa nunc quoque à nobis RR. PP. velle
 que sacra illa unanimitas, quæ illos
 sti nexu copulabat, nihil nobis quoque
 De
 la, r
 conta
 goriu
 malib
 eoru
 tur, l
 ferant
 elevat
 calu
 bere
 narum
 Quan
 celo
 bebunt
 conson
 tientes
 concen
 se adv
 copios
 tremu
 lam,
 eludan
 torum
 debam
 hortati
 um ar
 are m
 omnes
 perati

la, nihil populorum dissensiones discordis
contagionis afflabunt. Opportunè S. Gre-
gorius ad illa Ezechielis de quatuor ani-
malibus verba : Junctæque erant pennæ
eorum &c. *Unanimitate*, inquit, *jungun-* Lib. 19.
tur, licet officio, naturâ, spiritu inter se dif- Moral. c.
ferant : & propensionis propria oblita simul 18.
elevabantur, simul ambulabant. Nam nè
cælum sit Religio, quod S. Bernardus de-
bere esse ait, non utique diversitas perso-
narum, sed animorum disjunctio facit.
Quandoquidem, ut verissimè de Beatis in
cælo degentibus Augustinus scripsit : *Ha-* In Psal.
bent & tunc Sancti Dei differentias suas, 150.
consonantes non dissonantes, id est, consen-
tientes non dissentientes : sicut fit suavissimus
concentus ex diversis quidem, sed non inter
se adversis sonis. Verùm finis nullus sit, si
copiosissimi argumenti venam sequi ad ex-
tremum velim. Concludam ergo episto-
lam, & quidem iisdem penè verbis con-
cludam, quibus Patres in ultima Procura-
torum Congregatione alloquens conclu-
debam, quam tunc ad eos habebam, ex-
hortationem. In qua agebam nôsse me eo-
rum animos, nôsse Religionem, non igno-
scire me etiam quantopere nationalitatem
omnes detestarentur, & ab ejus funesta
operatione ahorrerent, & si quid fortè

uspiam ipsius malignitatis invaluisset, saltém irrepsisset, quàm illud sublato eradicatúmque funditus desiderarent: eorum zelus, sensúsque licet pius omnífanctúsque esset, addebam tamen, ad eradicationem, illum minimè sufficere, nisi eorum quoque omnium per Provincias sensus, animúsque foret.

Quam ob causam orabam, & obtestor omnes & singulos, ut, ubi in provinciis suas feliciter resissent, in eundem, quod ipsi haberent, sensum hac in re, affectumque, ceteros quoque in iis omnes Socios adducere totis viribus conarentur.

*Odium
adversus
tam mali-
gnum spi-
ritum, non
sibi tan-
tùm, sed
aliis quo-
que instil-
landum.*

Quod & nunc absens apud vos PP. per hanc meam Epistolam affectu quo possum maximo facio, rogans & supplicans, ut, secrans omnes tam eos, qui communitati sibi à DEO lumine perniciem huiusmodi ritûs penitè jam ante introspexerunt, ab eo, tanquam jurato Societatis nomine, hoste inimicóque acerbissimo, toto semper animo, affectúque abhorruerunt; quos etiam eos, qui fortè allatis non solum nobis rationibus, verùm etiam, & testimoniis, Sanctórumque Patrum auctoritatibus gravissimis persuasi nunc pri-

multiplicem ejus malitiam agnoscent, salutarémque ab eodem averfionem, odiúmque concipient: rogo, inquam, omnes & primò quidem, ut in sancto illo, quod Deo adjuvante, ut spero, concipient odio, non solùm constanter, immotíque perseverent; verùm etiam, ut crescere in eodem ac proficere quotidie magis ac magis adlaborent.

Deinde nè ad expurgandam, liberandámque ab hoc pestilenti Spiritu Societatem sufficere arbitremini vestrum illum, quem contra eundem Spiritum sentitis, magnæ displicentiæ indignationísque sensum, bonum illum quidem & laudabilem, sed qui intus in animis vestris sine operatione, fructúque in alios quasi sepultus jaceat; nisi foras is erumpat, cognoscendumque se etiam aliis præbeat, & quod vos rectum, sincerúmque de perversa Provincialis spiritûs indole, naturáque formâstis judicium, idem illud suadendo, adhortando, monstrando, conando modis omnibus, quantum in vobis erit, efficiatis, ut & alii vobiscum agnoscant, approbent, & imitentur. Pari modo judicandum non est sufficere, quòd vos sanctum, salutaréque odium adversùs ejusdem spiritûs ma-

lignitatem pridem laudabiliter concep-
 nisi idem & alii consilio, suasúque
 inducti in animis quoque suis excitare
 veréque moliantur; nisi quos vos se-
 ctos jam, occupatósque ab hac con-
 ne dolenter mecum gemitis ac deplorat
 eosdem & illi deplorent, reduceréque
 biscum in meliorem frugem, mentem
 saniolem, conentur & satagant. An
 in his demum piis religiosi animi affec-
 bus, sensibúsq; firmi constantésque
 sistant, donec communem hunc, ma-
 rémque bonorum omnium, ac totius
 cietatis de nationalibus affectionibus
 sum, opinionémque Sociorum tan-
 omnium animis mentibúsq; impressum
 insculptum vobiscum videant, & lac-
 tur.

Quod inficiari certè nemo poterit
 sancta omnium nostrúm vocatio, veritas
 que, ac germanorum Societatis filio-
 officium meritò ab omnibus requiri
 exigat: cui ut satisfaciamus inducant
 dem omnes (quod toties repeto) in
 mum succurrere periclitanti Societa-
 nationalibus his affectibus, charitatem
 refrixisse alicubi intellexerint, reaccen-
 re illam pro se quisque in se, in aliis

tendant , Patrum exempla , Societatis famam , proximorum ædificationem , DEI gloriam humanis affectibus præferenda putent : non quæ revelaverit caro & sanguis , sed quod Spiritus Patris in Constitutionibus , in Regulis nostris suggerit , hoc loquantur , hoc omnes agant. Amen. Romæ 16. Novembris 1656.

Omnia in Domino

GOSWINUS NICKEL:

Zz 5

EPI-